

Papp Imre

Megnyitóbeszéd

A magam és a magyar Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium vezetése nevében köszöntöm Önöket e nagy jelentőségű szakmai tanácskozás alkalmából.

Anélkül, hogy a Visegrádi Négyek – Lengyelország, Csehország, Szlovákia és Magyarország – együttműködésének történetét pontról pontra felidézném, mondandómat rövid, a csoport céljait felidéző visszatekintéssel kezdem.

A V4-ek csoportja nem az összeurópai integrációs erőfeszítésekkel szembeni alternatívaként jött létre, a tagok nem kívántak a már létező közép-európai szervezetekkel sem versenyezni. Tevékenységük semmiképpen nem szolgált – ma sem szolgál – izolációs célokat, vagy a más országokkal kiépített kapcsolatok gyengülését. Ellenkezőleg: a V4-ek célja, hogy minden országgal, különösen a szomszédos országokkal ösztönözzék az együttműködést.

2004. május 1-je – tíz európai állam uniós csatlakozásának ünnepélyes időpontja – emlékezetes dátum a visegrádi országok polgárai számára. Az Európai Unióhoz történt csatlakozásig a kelet-közép-európai országok – közöttük a Visegrádi Négyek – nagy utat tettek meg. (Ez az út különösen hosszú és göröngyös volt az igazságszolgáltatás, a jogharmonizáció területén.)

Fontos megjegyezni, hogy a Visegrádi Négyek országai már az európai uniós tagságra való felkészülés során is felismerték, hogy egymást segítve könnyebben tudnak a közös Európába integrálódni.

Az uniós csatlakozást követően a Visegrádi Négyek együttműködése új erőre kapott, sokrétűbbé vált – előterébe került a különböző szakmai területek közötti együttműködés. Ez az állítás a büntetés-végrehajtás esetében is igaz, hiszen elmondhatjuk: az elmúlt években több sikeresnek ítélt nemzetközi konferencia zajlott le a Visegrádi Négyek büntetés-végrehajtási szakemberei részvételével.

Az országos parancsnoki szintű szakmai találkozók sorát 2006. tavaszán Szlovákia nyitotta meg, 2006. őszén és 2007. tavaszán Csehország volt a házigazda.

Az első számú vezetők fórumánál nem kevésbé fontosak az egyéb, a büntetés-végrehajtás egyes szakterületeinek problematikáját megvitató konferenciák, amelyek közül a legutóbbi – ez év májusában – Lengyelországban zajlott le.

A mostani rendezvény jelentőségét számunkra az adja, hogy Magyarország – bár 2006. tavaszán, Vácott rendezett már egy nemzetközi konferenciát a „Visegrádi Négyek” együttműködés keretében a fogvatartottak társadalmi reintegrációjáról – első ízben tart tanácskozást a négy ország büntetés-végrehajtási szervezetei országos parancsnokai számára.

Közhelyesen hangzik, de mélységesen igaz, hogy közös a történelmünk, közösek a kulturális gyökereink, hasonló társadalmi gondokkal küzdünk. Önök igazán a megmondható, hogy a börtönrendszereink is nagyban hasonlítanak egymásra.

Visszatekintve az elmúlt 15-20 évre: térségünkben a bűnözés robbanásszerű növekedését tapasztalhattuk. A bűncselekmények többsége az állampolgárok vagyonát vagy személyét érintette. Abban az időszakban a bűnözés megfékezése volt az elsődrendű cél. Ebben fontos feladat hárult a törvényhozásra, a bűnüldöző és igazságszolgáltatási szervekre, köztük a büntetés-végrehajtásra is. Csak ezt követően indulhatott meg a büntetőpolitika reformja, amely azóta is folyamatosan zajlik a Visegrádi Négyek országaiban.

A magyar büntetőpolitika reformjával kapcsolatosan elmondhatom, hogy sok fontos dolgot megvalósítottunk (például egységes szakmai követelmények alapján működő Pártfogó Felügyelői Szolgálatot hoztunk létre, a közösségi bűnmegelőzés terén számottevő eredményeket értünk el), de számos megvalósításra váró feladat vár még ránk. (Ezek közé tartozik az új büntetés-végrehajtási törvény elfogadtatása is.)

Csak a büntetés-végrehajtás legfontosabb szakmai feladataira koncentrálni: a 2006-ban elfogadott új Európai Börtönszabályok ajánlásainak való megfelelés, a büntetés-végrehajtási intézetek zsúfoltságának csökkentése, ugyanakkor az emberi jogok betartása a börtönökben mind-mind olyan kihívást jelent, amely közös gondolkodásra készíteti a szakma művelőit.

A zsúfoltság csökkentésének egyik lehetséges módja a börtönépítés. Mint Önök is tudják, Magyarország a magántőke bevonásával – az úgynevezett PPP-konstrukció keretében – Szombathelyen és Tiszaöldön hozott létre új intézeteket. A beruházások előkészítésével, megvalósításával kapcsolatos tapasztalatok megbeszélése, elemzése – úgy vélem – a konferencia valamennyi résztvevője számára tanulságos lehet.

A mostani konferencia témaválasztását alátámasztja, hogy ez év tavaszán a V4-ek igazságügy-miniszterei Magyarországon, Hévízen lezajlott találkozójukon a büntetés-végrehajtással kapcsolatos időszerű kérdéseket áttekintve többek között tájékozódtak a nálunk folyó börtönberuházások konstrukciójáról, amelyről a külföldi vendégek elismerően nyilatkoztak.

A tanácskozás programjának ismeretében úgy vélem, rendkívül érdekes eszmecsere nézünk elébe. Biztos vagyok benne, hogy ez a nemzetközi konferencia – amelyet ezennel megnyitok – a Visegrádi Négyek büntetés-végrehajtási szervezeteinek további együttműködését fogja szolgálni.